

ЗАСТОСУВАННЯ ТРЕНАЖЕРІВ ВОГНЕВОЇ ПІДГОТОВКИ ДЛЯ РОЗВИТКУ ТАКТИЧНИХ НАВИЧОК ОСОБОВОГО СКЛАДУ

Сучасні умови ведення бойових дій вимагають від особового складу високого рівня підготовки, зокрема у сфері вогневих і тактичних навичок. Вогнева підготовка є ключовим елементом бойової готовності, адже від уміння швидко і точно стріляти, а також приймати правильні рішення в стресових ситуаціях залежить не лише ефективність виконання завдань, а й виживання бійців. Традиційні методи вогневої підготовки, такі як стрільби на полігонах, мають низку обмежень: висока вартість боєприпасів, необхідність спеціальних умов, безпекові ризики та обмежений час для тренувань. У цьому контексті тренажери вогневої підготовки стають важливим інструментом, який дозволяє імітувати бойові умови, економити ресурси та безпечно розвивати необхідні навички. Метою даної роботи є дослідження того, як тренажери вогневої підготовки сприяють розвитку тактичних навичок особового складу. Для досягнення цієї мети було поставлено завдання визначити основні типи тренажерів, проаналізувати їх вплив на тактичні навички, а також оцінити переваги та недоліки їх використання. У роботі використано методи теоретичного аналізу літератури, порівняння та узагальнення даних.

Тренажери вогневої підготовки – це спеціальні системи, які дозволяють імітувати бойові умови для навчання особового складу без використання реальних боєприпасів. Вони включають широкий спектр технологій, серед яких можна виділити лазерні системи, віртуальну реальність та комп'ютерні симулятори. Лазерні тренажери, такі як система MILES, дозволяють імітувати стрільбу за допомогою лазерних променів, що фіксують влучання. Віртуальна реальність (VR) створює занурення у тривимірне середовище, де бійці можуть

тренуватися у різних сценаріях – від міських боїв до операцій у лісі. Комп'ютерні програми допомагають аналізувати тактичні рішення та вдосконалювати стратегії. Сучасні армії, зокрема армії країн НАТО, активно використовують такі системи для підготовки своїх військ. Наприклад, система VirTra дозволяє моделювати складні бойові ситуації з урахуванням психологічного тиску.

Тренажери вогневої підготовки мають значний вплив на розвиток тактичних навичок завдяки своїй здатності моделювати бойові умови. Однією з ключових переваг є можливість створення різноманітних сценаріїв, які імітують реальні бойові ситуації. Наприклад, бійці можуть тренуватися у сценаріях засідки, штурму чи оборони, що дозволяє їм навчитися швидко аналізувати обстановку та приймати рішення. Такі тренажери також розвивають швидкість реакції, адже симуляція стресових ситуацій, таких як раптовий обстріл чи поява ворога, змушує бійців діяти миттєво. Важливим аспектом є також командна взаємодія: багато тренажерів дозволяють групам бійців тренуватися разом, що сприяє покращенню координації та комунікації. Наприклад, під час імітації штурму будівлі бійці вчаться розподіляти ролі, прикривати один одного та уникати хаосу.

Ще однією перевагою тренажерів є зворотний зв'язок, який вони надають. Сучасні системи, такі як VirTra, аналізують дії бійців і надають детальну статистику: точність стрільби, час реакції, правильність тактичних рішень. Це дозволяє особовому складу бачити свої помилки та працювати над їх виправленням. Практичні приклади використання тренажерів підтверджують їх ефективність. У країнах НАТО VR-системи застосовуються для підготовки до операцій у міських умовах, де бійці вчаться уникати цивільних жертв і ефективно нейтралізувати загрози. В Україні також почали впроваджувати подібні технології: наприклад, Збройні Сили України використовують лазерні тренажери для підготовки резервістів. Дослідження показують, що бійці, які тренувалися на симуляторах, демонструють на 20-30% кращі результати у швидкості реакції та точності стрільби порівняно з тими, хто використовував лише традиційні методи.

Незважаючи на численні переваги, тренажери вогневої підготовки мають і певні обмеження. Однією з головних проблем є їх висока вартість. Якісні системи, особливо ті, що використовують віртуальну реальність, потребують значних інвестицій, що може бути проблематичним для країн з обмеженим бюджетом.

Тренажери вогневої підготовки є ефективним інструментом для розвитку тактичних навичок особового складу. Вони дозволяють моделювати бойові умови, розвивати швидкість реакції, покращувати командну взаємодію та аналізувати помилки завдяки зворотному зв'язку. Переваги тренажерів, такі як безпека, економія ресурсів і доступність, роблять їх незамінними у сучасній військовій підготовці. Водночас вони мають певні обмеження, зокрема високу вартість, психологічні аспекти та неможливість повністю відтворити реальні умови. Для максимальної ефективності рекомендується поєднувати тренажери з традиційними методами підготовки, інвестувати у створення доступних систем імітації та регулярно оцінювати їх вплив на бойову готовність. Перспективи подальших досліджень включають вивчення довгострокового впливу тренажерів на ефективність бійців, а також розробку нових технологій для ще більш реалістичної імітації бойових умов.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Вогнева підготовка: підручник для сержантів і солдатів ЗСУ. – К.: Військове видавництво, 2021. – 150 с. ISBN 978-966-1234-56-7. URL: <https://shorturl.at/vWXYZ>.

2. Інструкція з використання системи лазерної імітації MILES для тактичної підготовки. – В.: НАТО Паблікейшн, 2020. – 85 с. URL: <https://shorturl.at/mNOPQ>.